

- gospodarki leśnej, ściekowej i odpadowej, co powinno doprowadzić do stymulowania proekologicznych zachowań podmiotów gospodarczych,
- zwiększenie udziału budżetu państwa w finansowaniu ochrony środowiska, szczególnie do rehabilitowania środowiska w rejonach katastrofy ekologicznej,
- wprowadzenie do systemu podatkowego mechanizmów proekologicznych,
- podjęcie prac nad systemami promocji proekologicznych technologii produkcji w zakresie ochrony atmosfery, wód i powierzchni ziemi,
- ustalenie założeń dla proekologicznych działań agencji poszanowania energii oraz przemysłu motoryzacyjnego,
- ustalenie zasad koncesjonowania prawa do użytkowania zasobów przyrody, w tym obowiązku odzyskiwania surowców,
- określenie zasad kształtowania bezpieczeństwa ekologicznego kraju,

- potrzebę połączenia służby ochrony środowiska z ochroną radiologiczną,
- zwiększenie skuteczności w zakresie ekologii na forum międzynarodowym,
- uzupełnienie wykazu dyscyplin naukowych o pojęcia ekologia i ochrona środowiska,
- rozwój systemu wychowania i edukacji ekologicznej w szkołach podstawowych, średnich i wyższych.

Wobec potrzeby bardzo pilnego wdrożenia polityki ekologicznej państwa, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjmuje przedstawiony dokument „Polityka ekologiczna państwa”, zobowiązując, aby uzupełniona i rozszerzona wersja polityki przedłożona została Sejmowi do końca III kwartału 1991 r.

Marszałek Sejmu: *M. Kozakiewicz*

119

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 maja 1991 r.

w sprawie realizacji ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Sejm dokonywał 3-krotnych ocen realizacji ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska, przyjmując dwie uchwały: w dniu 20 czerwca 1985 r. i w dniu 29 stycznia 1987 r. oraz oświadczenie Marszałka Sejmu z maja 1988 r.

Obecnie nowy Sejm Rzeczypospolitej Polskiej po raz pierwszy podjął całościową debatę na temat polityki ekologicznej państwa i oceny realizacji obowiązującej ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska. Efekty 11 lat działania ustawy uchwalonej w styczniu 1980 r. są niewielkie. Nie zostały zahamowane procesy degradacji środowiska przyrodniczego w Polsce, co więcej, procesy te nasiliły się i trwają nadal. Pewne zmniejszenie ilości odprowadzonych do środowiska zanieczyszczeń w ostatnich latach wynika przede wszystkim z ograniczenia produkcji. Pod względem ilości emitowanych do atmosfery dwutlenku siarki i tlenków azotu Polska zajmuje nadal czołowe miejsce w Europie.

Niska realizacja ustawy w pewnym stopniu tylko zależy od niedoskonałości jej zapisów, które były i będą nowelizowane. Podstawowe znaczenie ma tu świadomość ekologiczna społeczeństwa i wynikające z niej usytuowanie ochrony środowiska przez Rząd i Sejm w hierarchii celów społeczno-gospodarczych. Ta świadomość ma zasadniczy wpływ na egzekwowanie praw i obowiązków wynikających z ustawy.

Zdaniem Sejmu przede wszystkim brak realizacji i egzekucji istniejącego prawa o ochronie środowiska, a w dużo mniejszym stopniu niedoskonałość tego prawa wpływa na mierne efekty w tej dziedzinie.

Wiele wniosków z uchwał sejmowych z 1985 r. i 1987 r. pozostaje aktualnych, choć przechodzenie naszego kraju do systemu gospodarki wolnorynkowej wymaga nowego spojrzenia także na miejsce w nim ochrony środowiska.

Obecnie podstawowego znaczenia nabiera filozofia rozwoju gospodarczego zharmonizowanego z ochroną środowiska, zwana ekorozwojem. W filozofii tej priorytety skierowane są na:

- zapobieganie degradacji środowiska zamiast na przeciwdziałanie niekorzystnym jej skutkom;
- wnikliwe rozważenie rodzaju oraz skali potrzeb społecznych obecnej i przyszłych generacji;
- docenianie wagi ochrony przyrody jako takiej oraz jako czynnika warunkującego możliwość rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zasadom ekorozwoju powinien być podporządkowany system prawno-administracyjny i ekonomiczny. Sejm oczekuje na pakiet nowych ustaw związanych z ochroną środowiska. W ślad za zmieniającym prawem musi pójść zmiana systemu zarządzania w tej dziedzinie.

Wszystkie te zmiany nie będą miały właściwej dynamiki, jeśli nie nastąpi wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej społeczeństwa, wzmocnienie systemu kontroli przestrzegania prawa oraz wzrost znaczenia pozarządowych grup i organizacji ekologicznych. Dlatego też problemy te powinny być przedmiotem szczególnej troski Sejmu oraz administracji rządowej i samorządowej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża nadzieję, że nowe prawo o ochronie środowiska i przyrody będzie stanowił kolejny krok w kierunku stworzenia nowoczesnego systemu ochrony środowiska w Polsce. Jednak 11-letnie doświadczenia z realizacji ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska wskazują, że bardzo ważna i jednocześnie trudna będzie skuteczna realizacja tego prawa w praktyce.

Dlatego też Sejm, oceniając realizację ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska, wnosi do Rządu o pilny przegląd obecnych mechanizmów prawno-administracyjnych gwarantujących skuteczne przestrzeganie prawa ekologicznego.

Marszałek Sejmu: *M. Kozakiewicz*